

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRPS/621/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

115/2012. (III. 21.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. október 24-én előterjesztett **panaszát** a 2012. március 21-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Sárospataki Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. október 24-én elektronikus úton terjesztette elő beadványát, amelyet 2011. november 4-én aláírásával is megerősített, majd november 11-én kiegészített.

1) Beadványában előadja, hogy 2011. október 14-én 18 óra körül Olaszliszván egy rendezvényen vett részt, amelyet Szögi Lajos halálának ötödik évfordulója alkalmából szerveztek. Koszorút szeretett volna elhelyezni az emlékműnél, a rendőrök azonban intézkedés alá vonták. Közölték, hogy eljárás indul vele szemben, de arról nem tájékoztatták, hogy mely cselekedetével valósított meg szabálysértést. Elmondása szerint a szabálysértés befejezésére irányuló figyelmeztetés, felszólítás nem hangzott el. A panaszos előadja, hogy az intézkedő rendőr a kifejezett kérése ellenére sem adta meg az intézkedés megkezdése előtt

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

nevét, szolgálati helyét, valamint az intézkedés tényét és célját, továbbá lakcímkártyája átadására is felszólították. A panaszos – meglátása szerint – együttműködő magatartást tanúsított, és így tett volna az intézkedést megelőzően is, amennyiben az eljáró rendőr közli vele, hogy mely magatartásával kell felhagynia ahhoz, hogy ne kövessen el szabálysértést.

2) Panasz-kiegészítésében előadja továbbá, hogy az intézkedés előtt barátaival „a megemlékezéshez méltó formában” indult az emlékmű felé, csendes és szomorú gondolatokkal a fejében. Semmilyen illetlen vagy törvénytelen dolgot nem tett, és a rendőrök sem szólították fel semmilyen törvénytelen cselekedet befejezésére. Az intézkedésnek – annak ellenére, hogy jogtalannak tartotta – nem állt ellen. Az intézkedés befejezését követően barátaival elhelyezték a koszorút és a mécseseket az emlékműnél, majd hazaindultak.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Sárospataki Rendőrkapitányság vezetőjének 2011. november 23-án kelt tájékoztatása szerint a Jobbik Magyarországért Mozgalom Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezetének alelnöke, mint szervező 2011. szeptember 19-én a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. tv. (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó rendezvényt jelentett be a Sárospataki Rendőrkapitányságon. A bejelentés szerint 2011. október 14-én 17 óra és 19 óra között az Olaszliszván található emlékhelynél, illetve a K. út [...] szám alatt található magántelken helyhez kötött fáklyás, kegyeleti megemlékezést kívánnak tartani, a rendezvény várható létszáma 500 fő. A rendezvény megtiltására okot adó körülmény nem merült fel.

Az egyeztető tárgyalás során a rendezvény biztonságos megtartásához a bejelentő kérte a rendőrség segítségét. A rendezvény rendőri biztosítását a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998. (IV. 23.) ORFK utasítás, és a megyei főkapitány által jóváhagyott 05100/3861-1/2011.ált. számú Biztosítási Terv alapján biztosító szolgálattal hajtották végre, ami útvonal-biztosításból, illetve helyszínbiztosításból állt.

A biztosítás parancsnoki teendőit T. r. alezredes, a Sárospataki Rendőrkapitányság vezetője látta el. A biztosítás helyszíni parancsnoka és egyben a parancsnok helyettese J. r. alezredes, a Sárospataki Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Vezetője, az igazoltató csoportok parancsnoka S. r. főhadnagy volt. Olaszliszka község területére 2011. október 14-én 12 órától 2011. október 16-án 24 óráig fokozott ellenőrzést rendeltek el. A rendezvény helyszínén mintegy 180-200 fő jelent meg. A rendezvény feloszlására nem került sor.

A panaszossal szemben a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 152/B. § (1) bekezdésébe ütköző feloszlátott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése miatt feljelentés készült, aminek előkészítő eljárási szakaszát a Sárospataki Rendőrkapitányság végzi.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a rendezvény szervezőjét és a rendezvényre gyülekezőket a rendezvény megkezdése előtt több alkalommal tájékoztatták a jogszabályi előírásokról. A rendezvény kezdete előtt a rendezvény helyszíne közelében két férfi a Magyar Gárda formaruhájára jellemző, a hátán „oroszlán motívumot” tartalmazó fekete színű

kabátban jelent meg. A rendőrök felhívták a figyelmüket, hogy a rendezvényen viselt öltözet szabálysértési tényállást valósít meg.

A panaszos igazoltatásáról kiállított RK lapot az ügyben keletkezett iratokkal együtt a Sárospataki Rendőrkapitányság az illetékes rendőrkapitányságok felé a panaszos meghallgatása céljából eredetben megküldte, így azokat nem állt módjában a Testület rendelkezésére bocsátani.

A megemlékezés a K. u. [...] szám alatt található magántelken 17 óra 17 perckor kezdődött el, ahol szónoklatok, beszédek hangzottak el 18 óra 20 percig. Ezt követően a rendezvény résztvevői elénekelték a Szózatot és a Székely himnuszt, majd csoportokban koszorúzást hajtottak végre. A nyilvános rendezvényen – amely a K. út [...] szám előtt folytatódott – részt vett egy olyan csoport, amelynek két tagja 1-1 „Új Magyar Gárda” feliratú, a Magyar Gárda motívumait tartalmazó lobogót tartott a kezében. Vezetőjük 18 óra 28 perckor „Magyar Gárda! Vigyázz!” vezényszavára a csoport katonai alakzatba, többsoros menetoszlopba (szakaszba) rendeződött. A kapitányságvezető elmondása szerint a csoport a bíróság által jogerősen feloszlattott társadalmi szervezet – annak jellegzetes tulajdonságait tartalmazó – formaruháját viselte. A formaruha fekete színű magas szárú bakancs, fekete színű, textil oldalzsebes nadrág, fekete színű kabát (az időjárási viszonyokra tekintettel) nyakban piros-fehér (Árpád-házi motívumra emlékeztető) sál és fekete színű ún. Bocskai sapka volt. Ugyanezen csoport vezetője a vezényszó elhangzását követően újabb vezényszót adott ki kb. 20 másodperc elteltével: „Magyar Gárda! Pihenj!”. Ez a rendőrség által megküldött videofelvételen is hallható.

A Fővárosi Ítéltábla az 5/Pf.20.738/2009/7. számú jogerős ítéletében a Magyar Gárdára jellemző öt külsőséget azonosít (egyenruházat – fekete sapka, fekete mellény, fehér felső ing, fekete nadrág, fekete bakancs, árpád(házi) sávós nyakravaló(sál); katonai jellegű alakzat; vezényszavak; speciális köszöntés; rendezvényeken elhangzó szónoklatok). A Legfőbb Ügyész Helyettesének TKJSZ. 5988/2009/1. számú Ügyészségi állásfoglalása az újjá alakult Magyar Gárda Mozgalom tevékenységének jogi megítélésével összefüggésben az alábbiakat tartalmazza. „Helytállónak tartom azt az okfejtést, amely a jogerősen feloszlattott társadalmi szervezettel azonosítja a külsőségeiben és eszmerendszerében is azzal egyezőnek tekinthető Új Magyar Gárdát. Függetlenül az Új elnevezéstől egyértelműnek tűnik, hogy az újabb elnevezés a korábbival azonos szervezetet takar, ezért alappal feltehető, hogy az újjáalakulásra utaló kezdeményezések elsősorban a feloszlattott egyesület és mozgalom további működését szolgálják.”

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a panaszosokkal szemben fogatosított igazoltatások megalapozottságát a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése adja, jogalapjuk a Szabs. tv. 152/B. § (1) bekezdésébe ütköző feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése volt. A biztosítás parancsnokának 18 óra 29 perckor kiadott utasítására a megvalósított szabálysértés elkövetése miatt a fenti csoportot a rendezvényen megjelenő egyéb résztvevőktől elkülönítették, majd 18 óra 35 perc és 18 óra 55 perc között igazoltatták.

Az igazoltatás megkezdésekor az igazoltató csoportok parancsnoka a napszaknak megfelelő köszönést követően bemutatkozott, közölte beosztási helyét, majd tájékoztatta az intézkedés alá vont személyeket, közölte az igazoltatás okát, és az intézkedés lefolytatásának menetét. A

kapitányságvezető előadása szerint jó minőségű hangfelvétel nem áll rendelkezésre, a rendelkezésre álló felvételek egyikén is hallható azonban, hogy a parancsnok az alábbiakat közli: „Legyenek szívesek, Önök álljanak félre, rendőri igazoltatás [...]“, valamint „[...] feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés gyanúja miatt [...] ezért igazoltatásra fog sor kerülni [...] legyenek szívesek személyi igazolványaikat előkészíteni, kollégáimnak átadni [...]”

Az igazoltatás megkezdésekor a jelenlévő Zagyva György Gyula országgyűlési képviselő az igazoltatással kapcsolatban érdeklődött az igazoltató rendőrnél. Az elsődleges információkat az igazoltató csoport parancsnoka adta meg (nevét, rendfokozatát, beosztását, szolgálati helyét, az igazoltatás célját), majd a helyszínre kérte a biztosítás parancsnokát. A biztosítás parancsnoka Zagyva György Gyula és Volner János képviselők részére megadta a tájékoztatást, továbbá a rendezvény szervezőjét is tájékoztatta az igazoltatás okáról.

A kapitányságvezető tájékoztató levelének tanúsága szerint a rendezvény szervezője és a rendezvényre gyülekezők a rendezvény megkezdése előtt több alkalommal kaptak tájékoztatást a jogszabályi előírásokról, így arról is, hogy feloszlattott szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértését követték el. A szabálysértés észlelését követően bevezetett intézkedések miatt a jogsértő cselekmény elkövetőinek nem volt lehetősége a szabálysértés továbbfolytatására. Az igazoltatást követően az igazoltató csoportok parancsnoka hangosbeszélőn keresztül felszólította a szabálysértés elkövetőit, hogy az igazoltatást követően a jogsértő cselekményüket ne folytassák tovább, ellenkező esetben előállítják őket a Sárospataki Rendőrkapitányságra.

Az igazoltató csoportok parancsnoka hangosbeszélőn tett eleget az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségeknek, különös tekintettel az Rtv. szerinti panasz lehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatásra. Az igazoltatásra történő rendőri felszólítás, tájékoztatás során a személyi igazolványt kérte el a rendőrség az igazoltatottaktól. Ennek ellenére előfordulhatott, hogy az igazoltatáskor lakcímet igazoló hatósági igazolvány átadására is sor került a személyazonosító igazolvánnyal együtt.

A homogén katonai alakzatot alkotó személyek igazoltatására csapaterőben, igazoltató csoport bevonásával került sor, ezért a szükséges tájékoztatás megadása az igazoltató csoport parancsnokának a feladatát képezte, amelyet maradéktalanul végrehajtott. Az igazoltató csoportba beosztottak mindannyian viseltek rendfokozati jelzést és azonosító számot vagy névkitűzőt.

2) A rendbiztos 2011. október 14-én kelt jelentése szerint az intézkedés napján 17 óra és 19 óra között a Jobbik Magyarországért Mozgalom Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezetének Olaszliszván, a K. út [...] szám alatt található emlékhelynél, illetve a K. út [...] szám alatt található magán telken tartott, helyhez kötött fáklyás, kegyeleti megemlékezés biztosításában vett részt. A megemlékezés megkezdése előtt 16 óra 15 perc körül a helyszínen felvette a kapcsolatot a szervezővel, aki az előkészületi munkákat végezte, majd 16 óra 30 perc után a K. utca végéhez mentek, ahol a szervező fogadta a megemlékezésre érkezőket.

A folyamatosan érkező vendégek közül két férfi kabátján a Magyar Gárda jelképét formázó orosz lán minta volt látható, ezért őket a biztosítás parancsnoka tájékoztatta, és felhívta

figyelmüket, hogy a kabátban a rendezvényre nem jöhetnek be, mert szabálysértés tényállását valósítják meg. A két férfi a tájékoztatást megértette, ezt követően igazoltatták őket.

A megemlékezésre érkezőket a gyülekezőhelynél a szervező folyamatosan fogadta, és az előzetes megbeszélések és az egyeztető tárgyaláson rögzítettek szerint mindenkit tájékoztatott és figyelmeztetett a jogszabályok betartására. Mivel a rendőrök több személyen is láttak a készülődés során olyan kabátot, amin a betiltott Magyar Gárda orosz-lán-jelképe volt, a szervező tájékoztatta és figyelmeztette ezeket a személyeket. A figyelmeztetés eredménnyel járt, azok a személyek más kabátot vettek fel.

A szervező figyelmét a biztosítás parancsnoka és a rendbiztos is több alkalommal felhívta arra, hogy a megemlékezésre érkezőket tájékoztassa azokról a jogsértésekről, amiket a ruházatukkal, beszédükkel, ill. mozgásukkal megvalósíthatnak. Ezt vele már az egyeztető tárgyaláson is megbeszélték. A szervező a gyülekező helynél a meghívott vendégeket és a megjelent országgyűlési képviselőket fogadta, illetve a többi résztvevőt tájékoztatta a jogszerű viselkedésről. A szervező tájékoztatta a rendbizont arról, hogy a megemlékezésre érkezőkkel beszélt, átvizsgálta őket, és nem tapasztalt olyan dolgot vagy körülményt, ami a megemlékezés megkezdését akadályozta volna. A megemlékezés megkezdésekor a szervező közelében tartózkodva a rendőrök figyelemmel kísérték a rendezvény menetét. A résztvevők sötétedéskor indultak az emlékhelyhez, ahol először a Himnusz énekelték el, majd koszorúzás és gyertyagyújtás következett.

A gyertyagyújtás közben a rendbiztos a szervezővel az üres telek Szegi felé eső sarkánál állt, körülöttük az emberek halkan beszélgettek. Tőlük jobbra, messzebb a tömegből azonban hirtelen hangos vezényszót hallottak: „Magyar Gárda vigyázz!”, majd „Magyar Gárda pihenj! Koszorúzó lépjenek ki!” Ezt követően a rádióforgalmazásban hallva, illetve a szervezővel közelebb menve a vezénylés irányába észlelték a csapaterős rendőri intézkedést az Új Magyar Gárda tagjaival szemben. A történetek után megkeresték a biztosítás parancsnokát, aki tájékoztatta a szervezőt a történetekről. A szervező tudomásul vette a rendőri intézkedést, és a megemlékezésre érkező többi embert megkérte, a koszorúzás és gyertyagyújtás folytatására.

A szervező elmondta, hogy a rendezvény megkezdése előtt, amikor a vendégeket várta a gyülekező helynél, a falu szélénél, mindenkinek, így az Új Magyar Gárda tagjainak is felhívta a figyelmét többek között arra, hogy a megemlékezésen semmilyen vezényszó vagy alakzatban mozgás nem történhet. Elmondása szerint az ez irányú tájékoztatásait, kéréseit mindenki megértette, és tudomásul vette.

3) A panaszossal szemben szabálysértési ügyben tett feljelentés a fentiekhez képest annyi többlet információt tartalmaz, hogy a panaszos a felosztatott társadalmi szervezet formaruháját viselte, és a nyilvános rendezvényen a többi feljelentett személlyel együtt vezényszóra, katonai alakzatban mozgott.

4) A rendőrség által megküldött videofelvételek rendkívül rossz minőségűek, mivel az intézkedések sötétedés után történtek. Az események a rendőri iratokban leírtak szerint zajlottak, és a felvételek alátámasztják a rendőrségi előadást a vezényszavak elhangzása, valamint a szabálysértésre vonatkozó rendőri tájékoztatás tekintetében is. Az azonban, hogy a hivatkozott tájékoztatásokat ki adta, és pontosan kik hallhatták, a felvételen – mivel azok csak a háttérből hallhatóak – nem látható. Mindenki számára hallható volt azonban a következő,

hangosbemondón keresztül elhangzott tájékoztatás: „[...] illetve tájékoztatom Önöket, és nyomatékosan felhívnom a figyelmüket, amennyiben a továbbiakban is vezényszóra, alakzatban mozognak, mindannyian elő lesznek állítva a Sárospataki Rendőrkapitányságra.” A felvételen látható, hogy a megemlékezésen a rendőrök jelen vannak, azt figyelemmel kísérik, az igazoltatásokat azonban csak a vezényszavak elhangzását követően kezdik meg. A felvételeken a rendőrök az intézkedés alá vontakkal mindvégig udvarias hangnemben, nyugodtan kommunikálnak.

Az egyik felvételen látható a panaszossal szembeni intézkedés egy része is. A felvételen látható, hogy a panaszos a személyazonosító igazolványát átadja, nevét és születési idejét bediktálja. Ruházata a rendőrségi dokumentumokban leírtakkal egyezik.

III.

Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése értelmében „a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni”.

A panaszolt esetben megállapítható, hogy a sérelmek felismerése – azok jellegéből fakadóan – egybe esett az intézkedés foganatosításának időpontjával, így az Rtv. 93. § (1) bekezdés első fordulata alkalmazásának volt helye. A sérelmezett intézkedésre 2011. október 14-én került sor. A panasz előterjesztésére nyitva álló határidő – mivel 2010. október 22-e szombati napra esett, az azt követő első munkanapon – 2011. október 24-én járt le.

Fentiek alapján a Testület a panaszt, mint határidőben érkezettet fogadta be, és vizsgálta az alábbiak szerint.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálta a panaszos igazoltatásának jogszerűségét és a szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályok betartását.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 59. § (1) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint az 55. § (1) bekezdésben foglalt személyi szabadsághoz való jogát.

1) A Testület elsőként a panaszos igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

A panaszos beadványában előadja, hogy a panaszolt időben koszorút szeretett volna elhelyezni Szögi Lajos emlékművénél, amikor intézkedés alá vonták. Meglátása szerint semmilyen törvénytelen dolgot nem tett.

A kapitányságvezető tájékoztató levelében előadja, hogy a rendezvényen részt vett egy olyan csoport, amelynek két tagja „Új Magyar Gárda” feliratú, a Magyar Gárda motívumait tartalmazó lobogót tartott a kezében. Vezetőjük 18 óra 28 perckor „Magyar Gárda! Vigyázz!” vezényszavára a csoport katonai alakzatba, többsoros menetoszlopba (szakaszba) rendeződött.

A kapitányságvezető elmondása szerint a csoport a bíróság által jogerősen felosztatott társadalmi szervezet – annak jellegzetes tulajdonságait tartalmazó – formaruháját viselte. A formaruha fekete színű magas szárú bakancs, fekete színű, textil oldalzsebes nadrág, fekete színű kabát (az időjárási viszonyokra tekintettel) nyakban piros-fehér (Árpád-házi motívumra emlékeztető) sál és fekete színű ún. Bocskai sapka volt. Ugyanezen csoport vezetője a vezényszó elhangzását követően újabb vezényszót adott ki kb. 20 másodperc elteltével: „Magyar Gárda! Pihenj!”. Ez a rendőrség által megküldött videofelvételen is hallható.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a panaszosokkal szemben fogatosított igazoltatások megalapozottságát az Rtv. 29. § (1) bekezdése adja, jogalapjuk a Szabs. tv. 152/B. § (1) bekezdésébe ütköző felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése volt. A biztosítás parancsnokának 18 óra 29 perckor kiadott utasítására a megvalósított szabálysértés elkövetése miatt a fenti csoportot a rendezvényen megjelenő egyéb résztvevőktől elkülönítették, majd 18 óra 35 perc és 18 óra 55 perc között igazoltatták.

A rendőrség által megküldött videofelvételen látható, hogy a panaszos ruházata egyezett a kapitányságvezető által leírtakkal.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése értelmében „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak”. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdésének első mondata szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki.

A Szabs. tv. 152/B. §-a szerint a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértését követi el, aki a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez, illetve aki a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet működésében a felosztatás után részt vesz, vagy nyilvános rendezvényen a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruháját vagy formaruháját viseli, továbbá aki nyilvános rendezvényen olyan egyenruhát vagy formaruhát visel, amelyről – annak jellegzetes tulajdonságai miatt – bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruhája, formaruhája ismerhető fel.

Az utóbbi szabálysértési tényállás kapcsán a Testületnek vizsgálnia kellett a Magyar Gárda felosztatásáról hozott, mögöttes feltételként szolgáló bírósági döntést is. E körben a Testület utal az 503/2010. (XII. 15.) sz. állásfoglalásában rögzített megállapításaira az alábbiak szerint. A Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.738/2009/7. számú, 2009. július 2-án kihirdetett másodfokú, jogerős ítéletével a Magyar Gárdát feloszlatta. Az ítélet hatálya az indokolás szerint kiterjed az egyesülethez kapcsolódó mozgalom működésére is. Az ítéltábla ítéletében utalt arra, hogy a Magyar Gárda (Mozgalom) nem jogképes, azt az egyesülettel szimbiózisban, az egyesületen belül, annak szervezeti egységeként működő entitásnak kell tekinteni. Igazolja ezt az, hogy az egyesület által becsatolt „együttműködési megállapodás” szerint a Magyar Gárda az egyesület „ideológiai-szellemi iránymutatását magáénak vallva” az egyesület céljait valósítja meg. Tekintve pedig, hogy az egyesület a Magyar Gárdát magában foglalja, az ítélet hatálya arra is kiterjed, „vagyis az egyesület felosztatása kapcsán a bíróság a Magyar Gárdában

tevékenykedő természetes személyek együttműködésének az egyesülethez kötődő szervezeti kereteit is megszünteti”.

A bíróság értelmezésében a felosztatott szervezethez tartozás kellékei, jellemzői a zárt alakzatban vonulás, a vezényszavak használata, az egyenruha viselése, az elhangzó beszédek tartalma és a zászlók, transzparenszek jelenléte. A másodfokú ítélet 20. oldalán az ítélelhozó kifejti, hogy ezen elemek is részei voltak annak a tevékenységnek, amely a társadalom tagjaiban – az összes körülményt együtt értékelve, de nem feltétlenül a felsorolt feltételeket együttesen megjelenítve, tanúsítva – félelmet, riadalmat, megbotránkozást keltett a Magyar Gárda részéről és amely (többek között) jelentős szerepet játszott a szervezet társadalomellenessé nyilvánításában és megszüntetésében.

A konkrét esetben ezt követően a Testület feladata annak megítélése volt a fenti szabályok fényében, hogy a panasz tárgyául szolgáló ügyben szabálysértés elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúját a körülmények megalapozták-e. Amennyiben igen, úgy – a rendőrség intézkedési kötelezettsége alapján – a panaszossal szembeni igazoltatást, mint a legenyhébb intézkedési lehetőséget, jogszerűnek kell tekinteni.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint – a szabálysértés megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálnia kell azt, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény alapvető értékelését akkor, amikor a rendőrség jogalapként szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata kiüresedne. Ebben a körben a Testület az alábbiakat rögzíti.

Valamely szervezet tagjait a külvilág elsősorban olyan külső jegyek által képes azonosítani, mint a szervezetre jellemző ruházat vagy a tanúsított magatartás. A felosztatott Magyar Gárda egyenruhájának több olyan eleme van, amely az öltözet azonosítására alkalmas. Ilyen az árpádsávós kendő, a fekete mellény, illetve az azzal együtt viselt fehér ing, a jellegzetes sapka. Az egyenöltözeten túl jellemző volt továbbá a Magyar Gárdára a katonás megjelenés: a szervezet tagjai katonai vezényszavak kíséretében, sorokba rendeződve jelentek meg a kívülállóknak előtt, a tagok katonai rendfokozatot kaptak. Egyértelműen a szervezethez tartozásra utalt az „Adjon az Isten! Szébb jövőt!” speciális köszöntés alkalmazása, továbbá a gárdisták ruházatában is megmutatkozó jelképek megjelenítése egyéb használati tárgyakon, zászlókon, transzparenszekon.

A panaszolt esetben a rendezvény helyszínére a résztvevők egy csoportja – köztük a panaszos is – fekete színű magas szárú bakancsot, fekete színű, textil oldalzsebes nadrágot, fekete színű kabátot, piros-fehér csíkos sálát és Bocskai sapkát viselve érkezett meg. Számos résztvevő a Magyar Gárdára jellemző szimbólumokat is viselt kabátján, többen Árpád sávós zászlókkal, Új Magyar Gárda feliratú transzparenszekkel jelentek meg. A rendőrség az intézkedéseket azonban csak akkor kezdte meg, amikor a csoport egyik tagjának vezényszavára („Magyar Gárda! Vigyázz!”) a csoport katonai alakzatba, többsoros menetoszlopba rendeződött. Ugyanezen csoport vezetője a vezényszó elhangzását követően újabb vezényszót adott ki kb. 20 másodperc elteltével („Magyar Gárda! Pihenj!”). Ez a rendőrség által megküldött videofelvételen is hallható. Látható a felvételen az is, hogy a rendőrök csak a fenti ruházatban megjelent személyeket igazoltatták.

A Testület itt kívánja felívni a figyelmet az Ítélet alábbi megállapítására. „Az egyesületek bírósági nyilvántartásába kulturális egyesületként bejegyzett alperes módosított alapszabálya egyesületi célként tűzte ki a közbiztonságot általában érintő kérdések megvitatását: a gyakorlatban azonban a Magyar Gárda rendezvényei nem a közbiztonságot sértő valamennyi, hanem szinte kizárólag a romák által elkövetett bűncselekményekkel foglalkoztak. A megmozdulások helyszínéül tudatosan etnikai feszültségektől terhes olyan kistelepüléseket (Tatárszentgyörgy, Fadd, Galgagyörk) választottak, ahol a közbiztonságnak a rendőrség általi fenntartásában eleve hiányosságok mutatkoztak, továbbá a gárdisták, a rendezvényt biztosító rendőrök és a községek lakóinak számarányát figyelembe véve az alakzatban vonulások, a gyűlések és az azokon elhangzott beszédek mindenki számára közvetlenül megismerhetők és átélhetők voltak függetlenül attól, hogy azokon egyébként részt kívántak-e venni. A beszédekben a magyarság a roma és zsidó népeiségtől elkülönülő identitásként jelenik meg (pl. Tatárszentgyörgyön B. J. a magyarokkal szembeni cigányterrorról beszélt, míg D. I. – a Magyar Gárda akkori főkapitánya – 2008. szeptember 7-i sárbogárdi beszédében a zsidóságot idegenszívű nemzetvesztőként aposztrofálta). A szónoklatok tartalmát a vonulások demonstráció, vezényszavak, köszöntések és a gárdisták által viselt egyenruha összehatása egészítette ki.”

A Testület jelen ügy kapcsán is figyelemmel volt a roma közösség és az Új Magyar Gárda között feszülő, köztudomású ellentétre, illetve a konkrét megemlékezés apropójául szolgáló eset körülményeire is. 2006. október 15-én Olaszliszván ugyanis Szögi Lajost roma származású elkövetők támadták meg. A férfi halálát követően a társadalmi ellentétek lángra kaptak.

A Testület a fentiek alapján – anélkül, hogy a szabálysértés elkövetését illetően állást foglalna – úgy ítélte meg, hogy a konkrét helyzetben, az eset körülményeinek és előzményeinek ismeretében a rendőrségben felmerülhetett annak a gyanúja, hogy a rendezvényen résztvevő fenti csoport tagjai magatartásukkal a Szabs. tv. 152/B. §-ában foglalt feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértésének valamely elkövetési magatartását valósítják meg. Ez a gyanú pedig bizonyosan elérte azt a minimális szintet, amelyet a Testület rendőri intézkedés kezdeményezéséhez rendszerint szükségesnek talál.

A Testület megítélése szerint ezért, vagyis közrendet veszélyeztető körülmény észlelése miatt az Rtv. 29. §-ában foglalt közrend, közbiztonság védelme törvényi fordulat alapján fennállt a helyszínre vezérelt rendőri erők intézkedési kötelezettsége.

A videofelvételen nem látható, hogy a panaszos az elhangzott vezényszavaknak engedelmesskedett-e, a Testület azonban – a szabálysértés elkövetése tekintetében való állásfoglalás nélkül – az intézkedéshez szükséges minimális gyanúhoz elegendőnek tekintette azt, hogy a panaszos a ruházatával közösséget vállalt a fenti csoport tagjaival. A Testület megítélése szerint a panaszos által viselt formaruha ugyanis az adott helyzetben alkalmas volt arra, hogy az eljáró rendőrökben az intézkedéshez szükséges gyanút keltsen.

A Testület utal rá, hogy a rendőrség a közbiztonság védelmét – mint legitim célt szem előtt tartva – a panaszossal szemben a jogait legkisebb mértékben korlátozó intézkedést, az igazoltatást alkalmazta.

A rendőrség tehát a Testület megítélése szerint megfelelő jogalap birtokában járt el akkor, amikor szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt a panaszossal szemben igazoltatást foganatosított, így azzal nem valósította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez fűződő jogának megsértését.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés kezdetén az intézkedő rendőr kérése ellenére nem mondta meg nevét, szolgálati helyét, és az intézkedés tényéről és céljáról sem tájékoztatta.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az igazoltatás megkezdésekor az igazoltató csoportok parancsnoka a napszaknak megfelelő köszönést követően bemutatkozott, közölte beosztási helyét, majd tájékoztatta az intézkedés alá vont személyeket, közölte az igazoltatás okát, és az intézkedés lefolytatásának menetét. A kapitányságvezető előadása szerint jó minőségű hangfelvétel nem áll rendelkezésre, a rendelkezésre álló felvételek egyikén is hallható azonban, hogy a parancsnok az alábbiakat közli: „Legyenek szívesek, Önök álljanak félre, rendőri igazoltatás[...]”, valamint „[...] felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés gyanúja miatt... ezért igazoltatásra fog sor kerülni [...] legyenek szívesek személyi igazolványaikat előkészíteni, kollégáimnak átadni [...]” Tekintettel arra, hogy a fenti tájékoztatás nem hangosbemondón keresztül történt, továbbá a panaszos a felvételen nem beazonosítható, a Testület nem tudta minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy azt a panaszos hallhatta. Hozzátette, hogy az igazoltató csoportok parancsnoka hangosbeszélőn tett eleget az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségeknek, különös tekintettel az Rtv. szerinti panasz lehetőségekre vonatkozó tájékoztatás megadására. A fenti tájékoztatásból a felvételen hallható, hogy a parancsnok a jogorvoslati lehetőségekről, valamint arról tájékoztatja az intézkedés alá vontakat, hogy a szabálysértés továbbfolytatása esetén előállításnak lehet helye.

A kapitányságvezető a panasz ezen része kapcsán előadja továbbá, hogy a homogén katonai alakzatot alkotó személyek igazoltatására csapaterőben, igazoltató csoport bevonásával került sor, ezért a szükséges tájékoztatás megadása az igazoltató csoport parancsnokának a feladatát képezte, amelyet maradéktalanul végrehajtott. Az igazoltató csoportba beosztottak mindannyian viseltek rendfokozati jelzést és azonosító számot vagy névkitűzöt.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakosságait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott

meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Az Rtv. 58. § (1) g) pontja alapján a rendőrök csapaterőben alkalmazhatók a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására. A Szolgálati Szabályzat 51. § (1) bekezdése szerint a csapaterő alkalmazása esetén a rendőrség a személyi állomány összevonása és kötelekbe szervezése, ennek egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezése, továbbá sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását.

A panaszos igazoltatásáról készült videofelvételen nem hallható, hogy a panaszos kifejezetten az őt igazoltató rendőrtől is kérdezte volna a nevét, szolgálati beosztását, valamint az intézkedés célját, a felvételen a panaszos a rendőröknek kérdést egyáltalán nem tesz fel, a személyazonosító igazolványát átadja nevét és születési idejét közli. Az Rtv. hivatkozott 58. § (1) bekezdése alapján azonban megállapítható, hogy a panaszolt esetben az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségek teljesítése az igazoltató csoportok parancsnokát terhelte, aki e kötelezettségének a videofelvételen hallhatóan eleget is tett. Nem látható azonban a felvételek rossz minősége miatt, hogy ekkor a panaszos hol állt, hallhatta-e tisztán a tájékoztatást.

Tekintettel arra, hogy a Testület nem tudta minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy a panaszos az Rtv. 20. §-ában foglalt tájékoztatásban részesült, nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás között feszülő ellentétet, és úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A Testület megjegyzi, hogy amennyiben az igazoltató rendőr felé a panaszos a neve, szolgálati helye és az intézkedés célja vonatkozásában kifejezett kérdést intézett, a rendőrtől – függetlenül attól, hogy az Rtv. 20. §-ban foglaltak teljesítése az adott esetben az igazoltató csoport parancsnokát terhelte – elvárható lett volna, hogy az Rtv. 24. §-ában foglaltak alapján választ adjon. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint ugyanis „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni”.

Jelen esetben a Testület arról sem tudott minden kétséget kizáróan meggyőződni, hogy ilyen kérdés elhangzott, hiszen az a panaszos igazoltatásáról készült videofelvételen nem hallható – azon a rendőrhöz intézett kérdés egyáltalán nem hallható – továbbá arról sem tudott meggyőződni, hogy amennyiben ilyen kérdés elhangzott, arra a rendőr nem adott kielégítő választ.

Fentiekre tekintettel a Testület a rendőrség felvilágosítás-nyújtási kötelezettségének teljesítése tekintetében is úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos kifogásolta beadványában, hogy a szabálysértés befejezésére irányuló figyelmeztetés, vagy felszólítás nem hangzott el, és nem tudta, mely magatartásával követ el szabálysértést.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdésének második mondata szerint a szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A (2) bekezdés szerint a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés

elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

Fentiek szerint a figyelmeztetés egy lehetőség a rendőr számára helyszíni bírsággal szankcionálható szabálysértések esetén, alkalmazása a rendőr mérlegelésén múlik. Tekintve, hogy a feloszlított társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértésén tetten ért személlyel szemben helyszíni bírság kiszabására nincs mód, a figyelmeztetés elmaradása sem kérhető számon.

A videofelvételen hallható azonban a következő tájékoztatás: „[...] illetve tájékoztatnám Önöket, és nyomatékosan felhívnám a figyelmüket, amennyiben a továbbiakban is vezényszóra, alakzatban mozognak, mindannyian elő lesznek állítva a Sárospataki Rendőrkapitányságra”. Hallható tehát, hogy hangosbemondón keresztül a szabálysértést elkövetőket tájékoztatják arról, hogy mely cselekedetükkel valósítanak meg jogsértést, és figyelmeztetik őket arra, hogy amennyiben ezen magatartásukkal nem hagynak fel, előállíthatják őket. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján ugyanis a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A fentieket értékelve a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőrség megfelelő tájékoztatást nyújtott a rendezvény résztvevőinek, illetve a figyelmeztetés elmaradása tekintetében mulasztás nem terheli, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr lakcímkártyáját is elkérte az igazoltatás alkalmával.

Az igazoltatással kapcsolatos kötelezettségeket az – intézkedés idején hatályos – Rtv. 29. §-a rögzíti. A hivatkozott jogszabályhely (2) bekezdése szerint az „igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni”. Ez a bekezdés rendelkezik arról is, hogy a „személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat”, végül hogy az „igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető”. A 29. § (8) bekezdése rendelkezik arról, hogy mit kell személyazonosító adaton érteni: „az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét”.

A Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (1) bekezdés első mondata szerint az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.

A Testület számos alkalommal kimondta [pl. 359/2010. (VII. 7.) sz. állásfoglalás], hogy az Rtv. intézkedéskor hatályos szabályai szerint igazoltatás során a lakcímkártya átadására az igazoltatott nem kötelezhető. Szintén nem kötelezhető a lakcímkártyán szereplő adatok

közlésére. Ez következik részben logikai értelmezéssel abból, hogy a lakcímadatok okmánnyal való igazolásának kötelezettsége alóli mentesítés kiüresedne, ha az érintett egyébként kötelezhető volna a lakcímkártyán szereplő adatok közlésére, másrészt abból, hogy az Rtv. 29. § (3) bekezdés a személyazonosító adatok rögzítését írja elő, illetve teszi lehetővé, ezek között pedig a lakcímadatok nem szerepelnek. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 3. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az igazoltatásra történő rendőri felszólítás, tájékoztatás során a személyi igazolványt kérte el a rendőrség az igazoltattaktól. Ennek ellenére előfordulhatott, hogy az igazoltatáskor lakcímet igazoló hatósági igazolvány átadására is sor került a személyazonosító igazolvánnyal együtt.

A kapitányságvezető cáfolta tehát a panaszos azon állítását, hogy az intézkedő rendőr a lakcímkártyáját kifejezetten elkérte volna. Ezen ellentmondást a Testület a rendelkezésére álló videofelvétel alapján nem tudta feloldani, mivel azon az intézkedés nem látható teljes egészében. A kérdést tisztázására alkalmas lehetett volna a panaszos igazoltatásakor kiállított RK lap is, azt azonban a rendőrség nem küldte meg a Testületnek.

A fentiek alapján a Testület a rendőri és a panaszosi előadás között feszülő ellentétet – egyéb bizonyítási eszköz hiányában – nem tudta feloldani, ezért úgy foglalt állást, hogy a lakcímkártya elkérése kapcsán a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy a rendőrség megfelelő jogalap birtokában járt el akkor, amikor szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt a panaszossal szemben igazoltatást foganatosított, így azzal nem valósította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez fűződő jogának megsértését. A Testület meglátása szerint a rendőrség megfelelő tájékoztatást nyújtott a rendezvény résztvevőinek azzal kapcsolatban, hogy mely magatartásukkal valósíthatnak meg szabálysértést, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Az intézkedés céljáról való tájékoztatás, a rendőr azonosítása, valamint a lakcímkártya elkérése tekintetében a Testület nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás között feszülő ellentétet, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2012. március 21.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET